

PARDUBICKÝ KRAJ
Krajský úřad
oddělení krizového řízení

METODICKÉ MATERIÁLY

červenec 2015

POSTUP PRO ZAVEDENÍ REGULAČNÍCH OPATŘENÍ

v souladu s ustanovením zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů a respektujících metodické pokyny pro přípravu a realizaci regulačních opatření v systému hospodářských opatření pro krizové stavy vydané pro orgány krizového řízení kraje a obce s rozšířenou působností

Kontakt:

Pavel Moravec

tel. 466 026 248, fax 466 026 386

e-mail: pavel.moravec@pardubickykraj.cz

PRÁVNÍ OPORA REGULAČNÍCH OPATŘENÍ

1. Regulační opatření

Podle příslušných ustanovení zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o hospodářských opatřeních“), zejména ve smyslu:

§ 20

(1) Regulační opatření slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin a výrobků a dodávek služeb nebo k usměrnění spotřeby a dodávek v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

(2) Regulační opatření mohou být nařízena jen v případě, že účinku s nimi spojeného nelze dosáhnout jinak. Mohou být nařízena jen na nezbytně nutnou dobu. K jejich zrušení musí dojít nejpozději při zrušení krizových stavů.

(3) Pokud na vyhlášený krizový stav bezprostředně navazuje vyhlášení jiného krizového stavu, může orgán oprávněný k vyhlášení krizového stavu rozhodnout o ponechání některých dříve nařízených regulačních opatření v platnosti.

§ 21

(1) Za stavu nebezpečí může hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností v území, pro které byl vyhlášen stav nebezpečí, uložit právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, mající bydliště, sídlo, místo podnikání nebo sídlo organizační složky podniku v příslušném územním obvodu, povinnost

- 1. dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství,*
- 2. skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět,*
- 3. přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.*

(2) Za stavu nebezpečí může hejtman nařídit

a) regulaci prodávaného zboží v obchodní síti a stanovit

- způsob, jakým bude regulováno množství zboží prodávané spotřebiteli,*
- maximální množství zboží, které lze spotřebiteli prodat,*
- okruh spotřebitelů, kterým budou vybrané položky zboží dodávány přednostně, regulační opatření, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy.*

(3) Povinnosti nařízené podle odstavců 1 a 2 jsou krizovými opatřeními podle § 3 odst. 2 krizového zákona.

(4) Náklady spojené s použitím některého regulačního opatření podle odstavce 2 včetně zvýšených nákladů, které by osobě uvedené v odstavci 1 jinak nevznikly, nese správní úřad, který regulační opatření vyhlásil, pokud se s příslušným ústředním správním úřadem o způsobu jejich úhrady nedohodne jinak. O způsobu úhrady může rozhodnout rovněž vláda.

(5) Za nouzového stavu, za stavu ohrožení státu a za válečného stavu může hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností v území, pro které byl vyhlášen krizový stav, nařídit opatření uvedená v odstavcích 1 a 2, pokud již taková opatření nenařídila vláda.

2. Krizová opatření

Krizovým opatřením je organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob.
(§ 2 písm. c) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů)

Hejtman v době nouzového stavu a stavu ohrožení státu zajišťuje provedení stanovených krizových opatření v podmínkách kraje.
(§ 14 odst. 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů)

Starosta obce s rozšířenou působností zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce s rozšířenou působností.
(§ 18 odst. 3 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů)

Starosta obce zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce.
(§ 21 odst. 2 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů)

POSTUP PRO ZAVEDENÍ REGULAČNÍCH OPATŘENÍ

1. Úvod

Regulační opatření tvoří jednu z oblastí hospodářských opatření, jejímž cílem je překonat vzniklé krizové situace. Regulační opatření jsou posledním a současně nejvyšším stupněm ekonomických opatření pro řešení krizové situace. K tomuto kroku zmocněný orgán přistoupí až tehdy, pokud krizovou situaci nelze řešit standardními ekonomickými nástroji a hrozí nebezpečí vzniku velkých ekonomických ztrát nebo škod zvláště velkého rozsahu.

Jednotlivými typy regulačních opatření jsou:

- uložení povinnosti právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě,
- regulace prodeje zboží v obchodní síti,
- změna způsobu řízení a organizace dopravy.

Rozhodnutí vlády nebo rozhodnutí hejtmána o vyhlášení příslušného krizového stavu bude zveřejněno na místech k tomu určených, v tisku a v dalších sdělovacích prostředcích. Rozhodnutí bude doručeno všem obcím v kraji.

2. Uložení povinnosti právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě

Na základě ustanovení § 21 odst. 1 zákona o hospodářských opatřeních, může hejtman uložit právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, která má místo podnikání nebo sídlo podniku nebo organizační složky v kraji, povinnost:

- dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem její činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství,
- skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět,
- přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.

Tato krizová opatření hejtman využije pouze tehdy, když jsou již vyčerpány všechny jiné běžné možnosti, tj. standardní smluvní vztahy, které jsou řešené objednávkou nebo smlouvou podle občanského zákoníku.

Konkretizaci krizového opatření pro příslušnou právnickou nebo podnikající fyzickou osobu nařídí hejtman svým rozhodnutím (viz příloha).

Potřebné podklady připraví stálá pracovní skupina krizového štábu kraje s využitím IS ARGIS, IS KRIZKOM, informačních systému veřejné správy, základních registrů a dokumentace krizového řízení kraje.

3. Regule prodeje zboží v obchodní síti

a) Úkoly kraje

V případě nutnosti zavedení regulace prodeje zboží v obchodní síti ve smyslu ustanovení § 21 odst. 1, resp. § 22 odst. 2 nebo § 23 odst. 2 zákona o hospodářských opatřeních, bude vždy regulaci prodeje zboží předcházet mimořádné jednání bezpečnostní rady kraje, svolání krizového štábu kraje a činnost stálé pracovní skupiny krizového štábu kraje na pracovišti krizového řízení kraje. Všichni vedoucí dotčených odborů a útvarů krajského úřadu budou informováni o situaci a budou plnit zadané úkoly k vyřešení krizové situace.

Přijetí regulačních opatření, která souvisí s regulací prodávaného zboží v obchodní síti a stanovením

- způsobu, jakým bude regulováno množství zboží prodávané spotřebitelům,
- objemu v jakém maximálním množství bude možné zboží spotřebitelům prodat a
- okruhu spotřebitelů, kterému bude vybrané zboží dodáváno přednostně,

není možné realizovat izolovaně pouze na úrovni jednoho kraje, ale pouze na celém území České republiky. Proto se ani nepředpokládá, že by tyto své kompetence hejtman využíval v rámci vyhlášení stavu nebezpečí.

V případě vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou orgány kraje postupovat výhradně podle konkrétních pokynů vydaných vládou a věcně příslušnými ústředními správními úřady (např. Ministerstva zemědělství ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Ministerstva vnitra ČR).

V případě vládou nařízených regulačních opatření podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. e) zákona o hospodářských opatřeních, formou přidělového systému, hejtman zřídí ze zaměstnanců kraje, zařazených do krajského úřadu a zástupců příslušných orgánů a organizací, odbornou pracovní skupinu pro regulační opatření krizového štábu kraje, která bude plnit úkoly stanovené orgánům kraje souvisejících s:

- převzetím přidělových lístků určených pro Pardubický kraj na určeném místě, jejich bezpečným převozem, dočasným uložením a následnou distribucí obcím s rozšířenou působností podle stanoveného klíče a pokynů, které vydá příslušný ústřední správní úřad,
- rozdělením obyvatelstva kraje do spotřebitelských skupin s definovanými přiděly stanovenými vládou,
- určením prodejních míst v kraji dle konkrétní řešené krizové situace a soustředění obyvatelstva v daném území,
- evidencí použití přidělových lístků a návaznou agendou, kterou vydá příslušný ústřední správní úřad,
- prováděním kontrol u právnických a podnikajících fyzických osob zajišťujících plnění regulačních opatření a ukládáním sankcí při jejich porušování.

Vedoucím odborné pracovní skupiny regulačních opatření krizového štábu kraje bude vždy pověřený zaměstnanec kraje, zpravidla vedoucí oddělení živnostenského podnikání odboru organizačního a právního a krajského živnostenského úřadu krajského úřadu.

Na přípravě potřebných podkladů se dále podílí stálá pracovní skupina krizového štábu kraje s využitím IS ARGIS, IS KRIZKOM, informačního systému veřejné správy, základních registrů a dokumentace krizového řízení kraje.

b) Úkoly obce s rozšířenou působností

Starosta obce s rozšířenou působností svolá mimořádné jednání bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností. V souladu s přijatým usnesením zřídí ze zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu obce s rozšířenou působností a zástupců příslušných orgánů a organizací, odbornou pracovní skupinu pro regulační opatření krizového štábu obce s rozšířenou působností, která bude plnit úkoly stanovené orgánům obce s rozšířenou působností souvisejících s:

- převzetím přidělových lístků určených pro obec s rozšířenou působností od Pardubického kraje, jejich bezpečným převozem, dočasným uložením a následnou distribucí obcím podle stanoveného klíče a pokynů, které vydá příslušný ústřední správní úřad,
- rozdělením obyvatelstva správního obvodu obce s rozšířenou působností do spotřebitelských skupin s definovanými přiděly stanovenými vládou,
- určením prodejních míst ve správním obvodu obce s rozšířenou působností dle konkrétní řešené krizové situace, soustředění obyvatelstva v daném území a pokynů hejtmána,
- evidencí použití přidělových lístků a návaznou agendou, kterou vydá příslušný ústřední správní úřad,
- prováděním kontrol u právnických a podnikajících fyzických osob zajišťujících plnění regulačních opatření a ukládáním sankcí při jejich porušování.

Vedoucím odborné pracovní skupiny pro regulační opatření krizového štábu obce s rozšířenou působností bude vždy pověřený zaměstnanec obce s rozšířenou působností, zpravidla vedoucí odboru / oddělení, které má v působnosti agendu živnostenského podnikání nebo pracovník zajišťující problematiku hospodářských opatření pro krizové stavy jako výkon státní správy v přenesené působnosti u obecního úřadu.

Na přípravě potřebných podkladů se podílí stálá pracovní skupina krizového štábu obce s rozšířenou působností a oddělení, které má v působnosti agendu živnostenského podnikání a pracovník zajišťující problematiku hospodářských opatření pro krizové stavy jako výkon státní správy v přenesené působnosti u obecního úřadu s využitím IS ARGIS, IS KRIZKOM, informačního systému veřejné správy, základních registrů a dokumentace krizového řízení obce s rozšířenou působností.

c) Úkoly obce

Starosta obce zřídí ze zaměstnanců obce nebo členů zastupitelstva obce pracovní skupinu pro regulační opatření, která bude plnit úkoly stanovené orgánům obce souvisejících s:

- převzetím přidělových lístků určených pro obec od příslušné obce s rozšířenou působností, jejich bezpečným převozem, dočasným uložením a následnou distribucí obyvatelstvu obce, podle stanoveného klíče a pokynů, které vydá příslušný ústřední správní úřad,
- rozdělením obyvatelstva obce do spotřebitelských skupin s definovanými přiděly stanovenými vládou,

- určením prodejních míst v obci dle konkrétní řešené krizové situace, soustředění obyvatelstva v daném území a pokynů starosty obce s rozšířenou působností,
- evidencí použití přidělových lístků a návaznou agendou, kterou vydá příslušný ústřední správní úřad,
- poskytnutím součinnosti při provádění kontrol u právnických a podnikajících fyzických osob zajišťujících plnění regulačních opatření vykonávaných orgány kraje a obce s rozšířenou působností.

Vedoucím pracovní skupiny pro regulační opatření bude zpravidla místostarosta obce, případně tajemník obecního úřadu.

Konkretizaci krizového opatření pro příslušnou právnickou nebo podnikající fyzickou osobu nařídí hejtman svým rozhodnutím (viz příloha).

Konkrétní postupy, hlášení, tiskopisy, výkazy apod. budou upřesněny a následně hejtmanem stanoveny a distribuovány orgánům obcí s rozšířenou působností a orgánům obcí dle nastalé krizové situace a pokynů ústředních správních úřadů.

4. Regulační opatření, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy

Na základě ustanovení § 21 odst. 2 písm. b) zákona o hospodářských opatřeních, může hejtman za stavu nebezpečí ve správním obvodu kraje nebo jeho části přijmout regulační opatření, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy.

Toto krizové opatření hejtman využije pouze jako krajní možnost řešení, kdy jsou již vyčerpány všechny jiné způsoby řízení, tj. standardní smluvní vztahy řešené v rámci dopravní obslužnosti kraje.

Konkretizaci krizového opatření pro příslušné právnické nebo podnikající fyzické osoby, které zajišťují veřejnou službu dopravní obslužnosti území kraje, nařídí hejtman svým rozhodnutím (viz příloha). V obecné rovině se všeobecnou platností pro dané území bude regulační opatření, kterým se mění způsob řízení a organizace dopravy, nařízeno rozhodnutím hejtmána o vyhlášení stavu nebezpečí.

V případě vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou orgány kraje při realizaci regulačního opatření, kterým se mění způsob řízení a organizace dopravy, postupovat vždy podle konkrétních pokynů vydaných vládou a věcně příslušnými ústředními správními úřady (zejména Ministerstva dopravy ČR a Ministerstva vnitra ČR).

Potřebné podklady pro uložení povinností připravuje odborná pracovní skupina krizového štábu kraje (tj. odbor dopravy, silničního hospodářství a investic) spolu s odbory / odděleními obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, které mají v působnosti problematiku dopravy, dále se správci silničních komunikací, železničních tratí a provozovateli (dopravci) veřejné silniční a železniční dopravy.

5. Finanční náhrady za plnění regulačních opatření

Náklady spojené s uložením regulace prodávaného zboží v obchodní síti a se změnou způsobu řízení a organizace dopravy, včetně zvýšených nákladů, které by právnickým nebo podnikajícím fyzickým osobám, kterým je regulační opatření ukládáno jinak nevznikly, nese orgán, který regulační opatření uložil, pokud se s příslušným ústředním správním úřadem o způsobu jejich úhrady nedohodne jinak. O způsobu úhrady může rozhodnout rovněž vláda – viz ustanovení § 21 odst. 4 zákona o hospodářských opatřeních.

Za omezení vlastnického nebo užívacího práva a poskytnutí věcných prostředků, náleží právnickým nebo fyzickým osobám peněžní náhrada. Peněžní náhradu je povinen vyplatit

orgán, který o omezení práva nebo uložení povinnosti rozhodl, viz ustanovení § 35 odst. 1 krizového zákona.

6. Kontrola plnění regulačních opatření a uložení sankcí

V systému hospodářských opatření obecně platí zásada, že správní úřady (tj. i krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností, ve smyslu ustanovení § 1 odst. 2 písm. b) zákona o hospodářských opatřeních), kontrolují ve své působnosti přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy, po vyhlášení krizových stavů i jejich plnění, včetně účinnosti a také ukládají sankce při zjištění porušení uložených povinností.

7. Složení odborných pracovních skupin krizového štábu a jejich zřízení

a) Úkoly kraje a obce s rozšířenou působností

Hejtman, resp. starosta obce s rozšířenou působností projedná vzniklou krizovou situaci na mimořádném jednání příslušné bezpečnostní rady. Na základě přijatého usnesení zřídí v rámci struktury příslušného krizového štábu odbornou pracovní skupinu pro regulační opatření, a jmenuje členy této odborné pracovní skupiny krizového štábu. Odborná pracovní skupina může být zřízena již předem, v rámci organizační struktury příslušných krizových štábů.

Činnost odborné pracovní skupiny příslušného krizového štábu se řídí statutem a jednacím řádem příslušného krizového štábu, v platném znění. Práva a povinnosti stanovené pracovněprávními předpisy nejsou tímto dotčena.

b) Úkoly obce

Starosta obce zřídí pracovní skupinu pro regulační opatření v obsazení minimálně 3 osobami ve složení místostarosta nebo tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce, nebo členové zastupitelstva obce.

Pokud vláda ve svém rozhodnutí k vyhlášení krizového stavu nařídí příslušný typ regulačního opatření spočívající v:

- regulaci prodeje zboží v obchodní síti,
- změně způsobu řízení a organizace dopravy,

je nezbytné, aby hejtman a starostové obcí s rozšířenou působností a starostové obcí adekvátně reagovali a zajistili jejich provedení ve svých správních obvodech (viz § 14 odst. 6, resp. § 18 odst. 3 písm. b) a c), resp. § 21 odst. 2 písm. b) a c) krizového zákona).

8. Související právní předpisy, postupy, metodiky a dokumentace

Pro řešení krizových situací se zavedením regulačních opatření lze využít:

- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů,

- metodické pokyny pro přípravu a realizaci regulačních opatření v systému hospodářských opatření pro krizové stavy pro orgány krizového řízení kraje a obce s rozšířenou působností, SSHR, Praha 2014, v platném znění,
- mapa správního obvodu kraje s vyznačením správních obvodů obcí s rozšířenou působností,
- mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností s vyznačením správních obvodů obcí,
- přehled zdravotnických, sociálních a školských zařízení,
- dokumentace uživatele IS ARGIS, IS KRIZKOM,
- krizový plán kraje, resp. krizový plán příslušné obce s rozšířenou působností,
- plán nezbytných dodávek kraje, resp. plán nezbytných dodávek obce s rozšířenou působností.

Přílohy – vzory

<i>p.č.</i>	<i>název</i>	<i>právní předpis</i>
1.	rozhodnutí hejtmána o povinnosti dodávat výrobky / práce / služby	z.č. 241/2000 Sb. § 21 odst. 1 písm. a)
2.	rozhodnutí hejtmána o povinnosti skladovat materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků	z.č. 241/2000 Sb. § 21 odst. 1 písm. b)
3.	rozhodnutí hejtmána o povinnosti přemístit dopravní a mechanizační prostředky / výrobní nebo provozní prostředky movité povahy / zásoby na určené místo	z.č. 241/2000 Sb. § 21 odst. 1 písm. c)
4.	rozhodnutí hejtmána o regulaci prodeje zboží v obchodní síti	z.č. 241/2000 Sb. § 21 odst. 2 písm. a)
5.	rozhodnutí hejtmána o změně způsobu řízení a organizace dopravy	z.č. 241/2000 Sb. § 21 odst. 2 písm. b)
6.	usnesení bezpečnostní rady kraje k řešení krizové situace a zavedení regulačních opatření	
7.	usnesení bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností k řešení krizové situace a zavedení regulačních opatření	